

DO SLOVINSKA ZA KONOPÍM

Do panenské přírody slovinských hor jsme se vydali prozkoumat neobyčejné účinky technického konopí, které se v této zemi pěstuje bez omezení. Zjišťovali jsme, čím vším je bylinná rostlina zajímavá, jak se zpracovává a proč má stále kontroverzní pověst.

PŘIPRAVILA: MONIKA GRAFKOVÁ

Konopí seté (*cannabis sativa*) je nenáročná rostlina, která se nemusí zalévat, okopávat, hnojit ani chránit proti škůdcům. Její využití je velmi široké, od kosmetiky přes potravinářství až po stavebnictví.

Když jsem během uplynulého měsíce někde řekla, že se jedu podívat na konopná pole do Slovinska, vyvolalo to skoro pokaždé významný úsměv a reakce typu "tak bacha, ať to nepřezeneš", nebo "a přivezeš nám taky trochu?" Že tam nejedu kouřit marjáнку, ale dozvědět se něco o blahodárných účincích těchto bylin na zdraví, jsem některým vysvětlila jen těžko. Ale vlastně to docela chápu, protože konopí si stále řada lidí spojuje s psychotropní látkou THC (tetrahydrocannabinol), kterou ovšem konopí seté (označováno někdy i jako technické) naruší od konopí indického neobsahuje vůbec, nebo jen stopové množství. A protože se o konopí setém mluví v poslední době čím dál víc a někteří odborníci ho dokonce označují za rostlinu budoucnosti, byla jsem zvědavá, jak to s jeho pěstováním a zpracováním vůbec je. Možnost zažít to a vidět na vlastní oči, jak to chodí na konopné farmě, mi nabídla Beata Barros, majitelka e-shopu Gravitaz, která k nám exkluzivně dováží slovinskou cenami ověřenou značku Hemptouch. "Do jejich produktů jsem se zamilovala před třemi lety na veletrhu Cosmoprof Worldwide v Bologni, jednom z největších veletrhů s udržitelnou kosmetikou. Účinky konopí na pleť, tělo a vlasy mě zajímaly odjakživa, ale Hemptouch si mě

Farmář Rudi Ramšak nám vysvětluje, jak se konopí zpracovává. Denně ho zvládne v parním destilátoru "uvařit" kolem 40-50 kilogramů.

Na farmě Vrhivšek pěstují farmáři nejen technické konopí, ale i další léčivé byliny jako měsíček, levanduli, šalvěj, mátu, meduňku, třezalku tečkovanou či tymián. Vše získávají z vlastních polí.

získal svým etickým přístupem a mimořádnou kvalitou přípravků," říká Beata a dodává, že například terapeutický balzám s účinnou látkou CBD (cannabidiol) je na jejím e-shopu bestsellerem. "Těší mě hlavně zpětné vazby od zákazníků, kteří se po mnoha letech zbavili úporných ekzémů, seborhoické dermatitidy, nebo se jim vyléčilo akné. Každá taková reakce dává mé práci obrovský smysl," dodává majitelka e-shopu, se kterou jsme se do zeleného srdce Evropy vydaly ještě za doprovodu fotografky Michaely E. Szabó, která celou naši cestu zdokumentovala.

V kotli vpravo se vaří konopí či jiné byliny, vlevo je destilátor, z něhož vytéká hydrolát a esenciální (éterický) olej.

Značka Hemptouch využívá z konopí do svých produktů hydrolát, CBD (cannabidiol) a rostlinný a esenciální olej.

Zklidňující balzám s obsahem léčivé látky CBD je jedním z nejprodávanějších produktů značky Hemptouch. Hojí celou řadu kožních potíží, jako např. seborhoické dermatitidy, ekzémy i projevy akné.

VAŘÍM ŠESTKRÁT DENNĚ

Druhý den po příjezdu se všechny tři plně očekávání vydáváme na konopná pole a farmu Vrhivšek do osady Lindek, odkud nakupuje značka Hemptouch konopný hydrolát od svých produktů. Po dlouhém bloudění v nekonečných serpentínách, kdy už selhává jak navigace, tak rady místních lidí, začínáme pomalu panikařit, že se na farmu snad ani nedostaneme. Není tu signál, takže ani nemůžeme zavolat farmářům, aby nás navigovali. Nakonec se nám to ale s víc jak hodinovým zpožděním přece jen podaří a my se ocitáme v malebném údolí obklopeném lesy, loukami, poli s pestrobarevnými divokými bylinami a samozřejmě konopím. To čarokrásné místo má zvláštní atmosféru, umocněnou

jemnou nasládlou vůní rostliny, kvůli které jsme tuhle dobrodružnou cestu podnikly. Vítá nás Alenka Zapašek a její manžel Rudi Ramšak, kteří tu společně hospodaří. "Technické konopí tu pěstujeme už několik let pod dohledem Evropské unie, která nás ovšem nijak neomezuje, jen je třeba založení pole nahlásit úřadům. Z konopí vyrábíme mnoho různých produktů. Lisujeme rostlinný olej, destilujeme éterický olej, vyrábíme hydrolát, čaj, mýdla, sušené konopí přidáváme do marmelád, sirupů, tinktur a taky si sami meleme celozrnnou konopnou mouku. Za ty roky práce s touto bylinou jsme se přesvědčili, o jak mimořádnou surovinu jde," popisuje farmářka, vystudovaná chemička, svoje zkušenosti s pozoruhodnou rostlinou. Její manžel, profesí biolog, který "vaří" konopí průměrně šestkrát denně, se k ní přidává: "K pěstování technického konopí nás přivedly zdravotní potíže naší dcery, které se prakticky ihned po narození objevila rozsáhlá atopická dermatitida. Zaměřili jsme se víc na to, co si na pokožku aplikujeme i co jíme. Začali jsme pěstovat vlastní zeleninu, nejprve brambory a cibuli a postupně veškerou další zeleninu pro potřeby naší rodiny, vypráví farmář a dodává, že ho účinky tajuplné jednoleté byliny doteď nepřestávají překvapovat.

ZLODĚJI KONOPÍ

Během prohlídky farmy se dozvídáme, že pěstovat konopí je vlastně poměrně jednoduchá záležitost. "Rostlina je to naprosto nenáročná. Nemusí se zalévat, vystačí si s vodou, která na něj naprší. Nepotřebuje ničím hnojit, ani ošetřovat proti škůdcům,

nemusí se okopávat a navíc bylo dokázáno, že tam, kde roste, čistí půdu od těžkých kovů," vyjmenovává farmář Rudi všechny benefity léčivky a doplňuje, že se dá navíc k různým účelům využít celá, od listů, přes květy až po stonky a kořeny. Kromě zmíněných produktů se z ní dá vyrobit i oblečení, papír, biopalivo, díky své pevnosti a stabilitě se uplatňuje ve stavebním průmyslu, dokonce může být použito i na výrobu ekologicky rozložitelných plastů. "Konopí má skutečně mnohostranné využití. O jeho oblíbenosti se ostatně přesvědčujeme po setmění i u nás na farmě," říká farmářka Alenka a pokračuje: "Stává se, že v noci v dále zahlédneme na silnici reflektory od projíždějícího auta, které zastaví, reflektory zhasnou a my ráno na poli objevíme pozůstatky této noční návštěvy - některé rostliny jsou ostříhané," vypráví farmářka, která však takové příhody nepovažuje za důvod k tomu, aby u konopí někdo z rodiny držel noční stráž, samozřejmě pokud nepůjde o nějaký masivní úbytek.

DÁ SI NĚKDO KOLÁČEK?

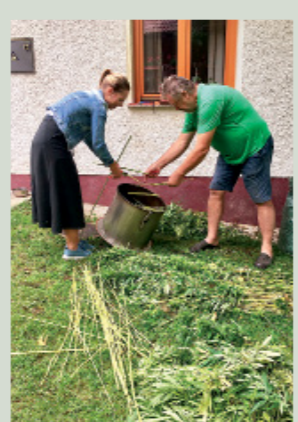
Když jsme se všichni už dost nabažili konopného pole, přesunuli jsme se do nedaleké jurty, která má jako jediná z celkem patnácti jurt ve Slovinsku konopnou izolaci. Uvnitř nás obklopí nevšední ticho a uklidňující energie, pro kterou jsou jurty tak oblíbené. "Něco na tom asi bude. Mívám tady workshopy i s dětmi z mateřských škol a přestože venku na zahradě běhají jako o závod, v tomto prostoru s kruhovou základnou se vždycky velmi rychle zklidní a pozorně naslouchají," vypráví Alenka Zapašek. Léčivé

Do malé kuželovité lahvičky extrahuje parní destilátor esenciální olej, která "plave" na hladině hydrolátu.

Rodinný domek poskytuje farmářům zázemí při výrobě. V podkrovní vybudovali vkusný stylový apartmán pro hosty.

Pro japonský trh destilují farmáři pouze konopné stonky bez obsahu CBD, protože v Japonsku není jeho použití zatím stále ještě povoleno. Nejvyšší koncentraci CBD má konopí v květech.

INZERCE

Konopná pole v Lindeku se po roční sklizni přesouvají na další sezónu na jinou část pozemku.

Konopný hydrolát je součástí většiny produktů značky Hemptouch. Jde o tu nejjemnější formu aromaterapie.

Den na konopné farmě byl pro všechny nevšedním zážitkem. Zleva: farmář Rudi, farmářka Alenka, majitelka Gravitas.cz Beata Barros, redaktorka Glancu Monika, fotografka Ellie, marketingová manažerka Barbara a spolujednatel Marko - oba z Hemptouch.

byliny a rostliny, které na své farmě také pěstuje, jsou její velká láska a není snad otázka, na kterou by v tomto ohledu neznala odpověď. Dokonce nám svěřuje svůj tip na odstranění mastných fleků na oblečení, se kterými si pračka neporadí. "Zkuste na skvrnu aplikovat čistý éterický olej z bergamotu. Ten umí mastnotu vtáhnout do sebe a ta se pak společně s éterickým olejem odpaří," doporučuje nám a pokračuje: "Díky tomu, že máme výkonný parní destilátor, můžeme vyrábět hydroláty a esenciální oleje jak pro sebe a naše odběratele, tak nabízet destilaci i lidem, kteří mají doma vlastní byliny a chtějí je zpracovat jinak než sušením, nebo macerováním, na které žádný speciální přístroj nepotřebují," popisuje nabídku pro veřejnost farmářka a školitelka v jednom osobě. Stačí si prý přinést 7-8 kg třeba levandule, která se uvaří v kotli a za

hodinu už odcházíte s pěti litry hydrolátu a zhruba deseti mililitry esenciálního oleje. Taková služba stojí 20 euro, což je vzhledem k získanému materiálu dost nízká cena. Při seminářích a workshopech nabízí sympatická farmářka mimo jiné i svoje vyhlášené konopné koláčky a já si okamžitě vybavím kultovní scénu z filmu Samotáři. Ovšem nutno dodat, že zatímco ty filmové asi za moc nestály, její obsahují kromě sušené léčivky i ořechy, špaldovou mouku z vlastní produkce a sušené ovoce.

TAJEMNĚ CBD

Farma v Lindeku, její obyvatelé o okolní panenská příroda nás tak okouzly, že se nám ani nechce odjíždět, ale protože máme další program v podobě návštěvy společnosti Hemptouch, musíme se loučit. Na zpáteční cestě, na které nás doprovází i marketingová manažerka Barbara Novak a spolujednatel společnosti Marko Sladić, probíhá diskuze o nejučinnější látce v konopí, cannabidiolu (CBD), kterou Hemptouch kupuje v Německu. Tam ji extrahují tou nejšetrnější ale také nejnákladnější cestou, tedy za pomoci oxidu uličitého. Marko nám vysvětluje výjimečnost cannabidiolu: "Kromě silného léčivého účinku na ekzematickou či jinak podrážděnou pokožku je její velký potenciál v tom, že při vnitřních užití chrání nervové buňky před neurodegenerativními poruchami, zpomaluje buněčné stárnutí a současně pomáhá na úzkost, nespavost, revmatismus, roztroušenou sklerózu, epilepsii nebo depresi. Podporuje imunitu a dosahuje dobrých výsledků i při chemoterapii," popisuje benefity CBD Marko s tím, že konopí považuje za jednu z neekologičtějších a nejudržitelnějších rostlin vůbec. "Snad to brzy pochopí i farmaceutické firmy a vlády, které v některých zemích používání CBD stále ještě zakazují. Konopí má obrovskou budoucnost, čas nám to ukáže," uzavírá Marko. ■

Ve Slovinsku jsme nemohly vynechat vyhlášenou vyhlídku Nebesa nad Šentrupertom nabízející úchvatný výhled. Magie tohoto úžasného místa v nás ještě dlouho doznívala.

FOTO: SHUTTERSTOCK A ARCHIV FIREM